

Wojciech Chudziak, Małgorzata Grupa, Paweł Gurtowski, Jerzy Olczak

Gronowo, gm. Lubicz, woj. toruńskie.
Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 21, 144-145

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRODZISK, gm. Grębków
woj. siedleckie
Stanowisko I

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził mgr Wojciech Wróblewski, konsultowali:
doc. dr hab. Maria Miśkiewiczowa i prof. dr hab. Jerzy
Gąsowski. Finansował WKZ w Siedlcach. Piąty sezon badań.
Grodzisko /XI-XII w./.

Prace prowadzone były w południowo-zachodnim narożniku grodziska i objęły swym zasięgiem sztuczne zakłócenie terenu, interpretowane przez pierwszego badacza tego stanowiska J. Mikulskiego w 1937 r. jako pozostałość po studni. Celem było zweryfikowanie tej hipotezy oraz określenie związku domniemanej studni z systemem obwałowań grodziska.

W omawianym rejonie wytyczono wykop [nr XI/ o powierzchni 87,5 m² /12,5 m x 7 m/. Obejmował on swym zasięgiem zasypany obecnie sztuczny wkop /studnia ?/ oraz podstawy zewnętrznych wałów grodziska - zachodniego i południowego jak również wału wewnętrznego, dochodzącego w tym miejscu do wału południowego.

Prace wykopaliskowe potwierdziły z całą pewnością istnienie sztucznego wkopu. Odkryto tu także pozostałości warstw osuwiskowych z wałów grodziska, układających się wokół leja utworzonego przez wkop.

W warstwach osuwiskowych znalezione zostały niewielkie ilości materiału ceramicznego. Udało się wyróżnić kilka fragmentów naczyń wczesnośredniowiecznych z XI-XII w., a także ułamków naczyń kultury przeworskiej, kości zwierzęcych, żużli hutniczych oraz kilka silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych. Wśród metalowych zabytków znaleziono m.in. sierp, fragment klucza /bez zachowanego pódra/, fragment sprzączki ?/ - rama zabytku, fragmentem taśmy /obejmy ?/. Wszystkie zabytki metalowe oraz większość ułamków ceramiki zostały znalezione na złożu wtórnym w obrębie lub na pograniczu warstwy nr 3, interpretowanej jako humus pierwotny, powstały na osuwiskach z wałów z czasów ich pierwotnej destrukcji.

W obrębie wykopu XI stwierdzono także istnienie słabo czytelnych pozostałości konstrukcji drewnianych /słupów ?/, związanych prawdopodobnie z elementami grodziska, tj. drogą lub bramą. Ostrożna interpretacja tych konstrukcji drewnianych wymaga jednak dalszej szczegółowej analizy.

Badania będą kontynuowane.

GRONOWO, gm. Lubiec
woj. toruńskie
Stanowisko I

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
w Toruniu
Instytut Archeologii i Etnografii
Zakład Archeologii Średniowiecze
i Czasów Nowożytnych

Badania prowadził mgr Wojciech Chudziak /autor sprawozdania/ przy współudziale mgr mgr Małgorzaty Grupy oraz Pawła Gantowskiego pod naukowym kierownictwem doc. dr. Jarzega Olczaka. Finansował WKZ w Toruniu. Pierwszy sezon badań. Grodzisko /VII-X wiek/ oraz osada otwarta /VII-X wiek/, gródka późnośredniowieczna ?/.

W ramach tematu "Osadnictwo Ziemi Chełmińskiej w okresie wczesnośredniowiecznym" rozpoczęto badania zespołu osadniczego w Gronowie. Głównym założeniem pierwszego sezonu badań miała być weryfikacja metryki grodziska zakwalifikowanego na podstawie badań sondazowych z 1978 r. do wczesnośredniowiecznych obiektów ochronnych. Eksploatację podjęto również na osadzie podgrodowej zniszczonej w znacznej mierze przez orkę.

Grodzisko

W celu powiązania czasowo-przestrzennego warstw osadniczych na majdanie ze stratygrafią wału założono 4 wykopy badawcze o powierzchni około 60 m². Usytuowane na linii północ-południe, prostopadle do przebiegu wału. Stwierdzono występowanie w tym miejscu 8 zespołów warstw kulturowych, w których wyróżniono 5 poziomów osadniczych w tym 2 z okresu późnego średniowiecza. Duża miąższość późnośredniowiecznych warstw (około 4 metrów) uniemożliwiła na majdanie szerokopłaszczyznową eksplorację wczesnośredniowiecznych warstw osadniczych. Stwierdzono jednak, że w miejscu styku wału i majdanu, bezpośrednio nad całcem, znajduje się jednorodny zespół warstw o charakterze demolacyjnym, w którym występowała wyłącznie nieornamentowana ceramika ręcznie lepiona, przykrawędnie obtaczana, słabo profilowana datowana na VII w. Materiał ceramiczny pochodzący z warstw wczesnośredniowiecznych zalegających powyżej można datować na VIII/IX do końca X w. Ponadto wyróżniono dwie fazy wału, którego zasadniczy trzon w obu okrasach stanowiło płaskie jądło. Bezpośrednio na nasypie wału z fazy młodziej, po jego zewnętrznej stronie odkryto kilka warstw spalenizny o układzie wzdłużnym do linii przebiegu wału, będących relikami bliżej nieokreślonej konstrukcji drewnianej.

O z a d a

Zlokalizowana została na południowo-zachód od grodziska. Założono 20 sondży o łącznej powierzchni około 100 m². Odsłonięto 18 obiektów o funkcji gospodarczo-produkcyjnej, wśród których zarejestrowano m.in. 1/ nieregularnie prostokątną półziemiankę /240 x 180 cm/ z paleniskiem w północno-zachodnim narożniku oraz ceramiką całkowicie ręcznie lepiącą, 2/ owalny /średnica 120 cm/, w przekroju nieckowaty obiekt z ceramiką ręcznie lepiącą, górą obtaczaną, przeważnie nieornamentowaną, 3/ owalny /średnica 185 cm/, w przekroju cylindryczny obiekt produkcyjny z ceramiką ręcznie lepiącą, górą obtaczaną, silnie profilowaną oraz w większości ornamentowaną, 4/ zespół /5/ jam dziegciarskich, w wypełnisku których odkryto przepaloną korę brzożową /7/ oraz ceramikę częściowo oraz całkowicie obtaczaną. W odległości około 30 metrów od grodziska natrafiono na rów /fosę?/ o lekkoowalnym przekroju, szerokości około 2,2 m oraz głębokości ponad 2 metry, usytuowany równoległe do linii przebiegu wału. Wytańczyła w nim ceramika ręcznie lepiąca, częściowo obtaczana, w większości zdobiona. Ponadto odkryto 4 przęśliki gliniane, obrączkę rógową, 2 szczyty kościane, 2 noże żelazne, kilka półproduktów rógowych, kilka tysięcy fragmentów ceramiki, które pozwalają datować osadę od VII /VI?/ do końca X w.

Badania będą kontynuowane.

GULIN MEYIN, gm. Zakrzew
woj. radomskie
Stanowisko 1

patrz
okres latański

HACKI
woj. białostockie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Epoki Metali

Badania prowadził dr Zbigniew Kobyliński, Uczestniczyli mgr mgr Marek Dulnicz, Lech Kaczmarek i Urszula Kobylińska oraz studenci UN, Finansował WKZ w Białymstoku. Drugi sezon badań po przerwie. Wczesnośredniowieczne grodzisko /VI-VII i XI w./.

Kontynuowano badania południowo-wschodniej części grodziska, lokalizując wykopy pomiędzy dawnymi wykopami z badań prof. W. Szymańskiego z początku lat siedemdziesiątych. Przebadano 76 m² w trzech wykopach w obrębie ćw. 32 E, 33 A, 33 C, 34 A i 34 B według dawnego systemu pomiarowego, ekspluując wielowarstwowy układ stratyfikacyjny o maksymalnej miąższości dochodzącej do 2 m.

Wśród odkrytych i przebadanych struktur największe znaczenie ma rozpoznanie dalszego przebiegu wielowarstwowego bruku kamiennego o szerokości do 1,5 m w rejonie krawędzi górnej platformy grodziska w ćw. 33C oraz układu dołów postępujących, w tym również parzystych, na północ od tego bruku. W ćw. 34A przebadano częściowo głęboki obiekt osadniczy, o szerokości około 1,5 m i pionowych ściankach łącznych, z paleniskiem z dużych kamieni w centrum.